

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 3 februari 2026
Beleid en Uitvoering - Team Economie
en Recreatie

2026_B&W_00109 Pachtbeleid Steenwijkerland

Samenstelling:

Aanwezig:

Erik de Groot, burgemeester en voorzitter; Melvin Smit, wethouder; Trijn Jongman, wethouder; Marcel Scheringa, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; Dennis Eikenaar, waarnemend gemeentesecretaris; Jelmer Trox, directiesecretaris

Besluit

Het college besluit om:

Het Pachtbeleid gemeente Steenwijkerland vast te stellen.

Beschrijving

Inleiding

De gemeente Steenwijkerland verpacht regelmatig agrarische gronden. Naar aanleiding van het Didam-arrest is de werkwijze voor de uitgifte van deze pachtgronden gewijzigd. Met het collegebesluit van 30 januari 2024 is besloten om (op)nieuw te verpachten gronden bij openbare inschrijving aan te bieden en toe te wijzen op basis van een selectieprocedure met puntensysteem. Bij dit puntensysteem worden punten toegekend voor de geboden pacht prijs en de afstand van het bedrijf van de inschrijver tot het te verpachten perceel. In dit besluit is vastgelegd dat het gewenst is dat er beleid voor uitgifte van pachtgronden wordt opgesteld.

Met dit pachtbeleid worden de kaders gesteld voor de uitgifte en het gebruik van de agrarische gronden die eigendom zijn van de gemeente. De eerder vastgestelde uitgangspunten blijven ongewijzigd. Het afstandscriterium heeft tot doel de fysieke afstand tussen het bedrijf en de betreffende gronden tot een minimum te beperken. Hiermee wordt invulling gegeven aan een doelmatige inzet van agrarische bedrijfsvoering, wordt het lokale agrarische ondernemerschap versterkt en wordt bijgedragen aan het realiseren van milieuwinst. Duurzaamheid wordt als een aanvullend criterium toegevoegd. Bij de beoordeling wordt, naast prijs en afstand, gekeken naar een verantwoorde en toekomstbestendige agrarische bedrijfsvoering. Het doel is om via dit beleid agrariërs te stimuleren die gebruikmaken van aangereikte duurzaamheidsmaatregelen. Zij krijgen bij inschrijving een vergrote kans om pachtgrond van de gemeente te verkrijgen.

Beleid is opgesteld met betrokkenheid van de afdelingen Economie & Recreatie, Vitaal platteland, Ruimtelijke ontwikkeling en projecten. Voorgelegd en besproken met LTO Steenwijkerland.

Gewenst resultaat

Alle te verpachten gemeentelijke gronden worden door middel van een openbare selectieprocedure uitgegeven op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria.

Argumenten

1.1 Het is wenselijk om beleid voor de uitgifte van pachtgronden vast te stellen

Doordat er jaarlijks pachtgronden worden uitgegeven is het wenselijk om beleid vast te stellen. Door dit beleid is het voor gegadigden duidelijk welke kaders en voorwaarden er gesteld worden aan de uitgifte.

1.2 Dit pachtbeleid draagt bij aan gemeentelijke doelen als duurzaamheid

De gemeente heeft duidelijke klimaat- en duurzaamheidsambities. Met dit pachtbeleid worden agrariërs gestimuleerd en gefaciliteerd om, binnen hun eigen bedrijfsvoering, duurzame keuzes te maken die bijdragen aan een toekomstbestendige landbouw. Bij de uitgifte van gronden wordt de verantwoordelijkheid nadrukkelijk bij de agrarische ondernemers zelf gelegd. Daarbij sluiten wij aan bij de duurzaamheidsmaatregelen zoals die onder meer zijn vastgelegd binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Het GLB biedt via de eco-regeling ruimte aan agrariërs om zelf te bepalen welke maatregelen het beste passen bij hun bedrijf, terwijl zij tegelijkertijd worden gestimuleerd om te investeren in duurzamere opties. De grote deelname aan deze regeling wordt door LTO Nederland positief ontvangen en laat zien dat agrariërs, mits passend beloond, in grote mate bereid zijn te investeren in duurzaamheid. LTO Noord bevestigt de voordelen m.b.t. vergoeding eco-regeling en PlanetProof door inzet pachtgrond van de terrein beherende organisaties.

1.3 Gelijkwaardige kansen bij toewijzing

Pachtgrond wordt momenteel toegewezen op basis van ingeschreven pacht prijs en afstand. Dit systeem zorgt er in sommige gevallen voor dat agrariërs met minder financiële middelen toch een kans maken, al blijkt in de praktijk vaak dat uiteindelijk vooral de hoogste ingeschreven pacht prijs doorslaggevend is. De huidige criteria maken geen onderscheid tussen agrariërs die investeren in bodemkwaliteit en biodiversiteit en agrariërs die dat niet doen. Doel is om meer evenwicht te creëren binnen de kaders van het Didam-arrest.

Met dit transparante pachtbeleid stimuleren we de toepassing van duurzame landbouwpraktijken en erkennen we de inspanningen van ondernemers die investeren in onder andere bodemkwaliteit, biodiversiteit en natuurinclusieve landbouw.

De voordelen van dit beleid zijn:

- Dit beleid geeft agrariërs meer kans om in aanmerking te komen voor de grond.
- Het kan bijdragen aan een hogere vergoeding uit de eco-regeling en de PlanetProof-regeling.
- Het kan stimulerend werken om als agrariër meer in te zetten op duurzame landbouwpraktijken.

1.4 Het college is gemandateerd om dit beleid vast te stellen

Momenteel is er nog geen beleidsstuk. De uitgifte zelf betreft een privaatrechtelijke handeling die op grond van mandaat door het college wordt uitgevoerd.

Kanttekeningen

1.1 Bij uitzondering kan van een openbare selectieprocedure worden afgezien

Het college kan pachtgronden toewijzen aan een enige gegadigde. Als bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor het pachten van de grond. Het voornemen dient dan wel te worden gepubliceerd.

1.2 Duurzaamheidskeuzes kunnen effect hebben op de toewijzing

Niet alle agrariërs kunnen gebruikmaken van de gestelde duurzaamheidscriteria. Het uitgangspunt van dit pachtbeleid is echter om het gebruik van de gronden op termijn verder te verduurzamen. Daarom wordt hier bij de uitgifte expliciet aandacht aan besteed. Tegelijkertijd willen wij ook agrariërs met een gangbare bedrijfsvoering stimuleren om één of meerdere duurzaamheidsmaatregelen toe te passen. Door het inzetten van dergelijke maatregelen kunnen zij binnen de uitgifteprocedure extra

punten behalen en daarmee hun kansen op pachtgrond vergroten. Na afronding van de eerste uitgifteronde zal het inschrijfproces worden geëvalueerd.

Financiën

Er zijn geen financiële gevolgen verbonden aan dit besluit.

Uitvoering en planning

Het beleid wordt toegepast bij de eerstvolgende uitgifte van pachtgronden.

De inschrijfperiode start voor de zomer 2026. Gedurende een nader te bepalen periode kunnen gegadigden zich inschrijven voor maximaal 3 percelen. Daarna vindt de toewijzing plaats door middel van het toepassen van de puntensystematiek.

Na de toewijzing komt een geliberaliseerde pachtovereenkomst tot stand. Deze overeenkomst wordt ter goedkeuring aan de Grondkamer gezonden.

Communicatie en participatie

Na vaststelling door het college wordt het beleid gepubliceerd via de gemeentelijke website en het Gemeenteblad. Een afschrift van dit collegebesluit gaat naar de raad. Huidige pachters en LTO Steenwijkerland worden geïnformeerd per brief.

De pachtcriteria zijn gedeeld met LTO Steenwijkerland. Er is kennis opgehaald bij een beleidsadviseur van LTO Noord en gemeenten met pachtbeleid. In het conceptbeleid is rekening gehouden met alle geleverde input.

Is het besluit openbaar?

Ja